17
10
135
26 – 5
21 – 4
27 – 4
6
249
72
321

SENTENTIE
VAN DEN
HOVE VAN HOLLAND,
Geweſen in de zaake van
DE HEER JAN HARGE,
Te voren geweeſt zynde
BAILLIUW, SCHOUT, DYKGRAAF, HOUTVESTER, SECRETARIS RENTMEESTER &c.
VAN
CALLANTSOOG.

Uyt kragte van zekere Authoriſatie van den ſelven Hove overgebragt uyt ſyne gevankeniſſe te

CALLANTSOOG
OP DE
VOORPOORTE van den voorſ: HOVE van dato 5 April 1743.
WAAR BY DEN VOORS:
JAN HARGE
Is onſchuldig verklaart, geabſolveert en vrygeſproken van alle zodanige poincten van Crimineele Accuſatien,
ALS
MAARTEN MOOY
BALLIUW VAN
CALLANTSOOG
tegens hem hadde geformeert en ingebragt.

IN 's GRAVENHAGE,
By PIETER VAN CLEEF,
Boekverkoper op 't Spuy. 1743.

SENTENTIE
VAN DEN
HOVE VAN HOLLAND,
Geweſen in de zaake van
DE HEER JAN HARGE.

ALzoo aen den Hove van Holland gebleeken is, dat Maarten Mooy, als Bailliuw van de Heerlykheit Callantsoog, in November van den Jaare 1740. aen Leenmannen aldaar by Requeſte heeft te kennen gegeven, hoe dat Jan Harge, (altans gedetineerde op de Voorpoorte van den ſelven Hove) ende ter dier tyd te Callantsoog voornoemt woonagtig, zedert en geruimen tyd zig niet zoude hebben ontſien, om op een zeer geweldige wyze veele eerlyke Burgers in haare perſoonen en goederen te mishandelen, de gemeene zaken, hem toevertrouwt, te verderven door valſche contracten, de inkomſten van de Heeren heymelyk te berooven, ende de Heerlyheits papieren, handveſten, Privilegien, en boeken, tegen ſyn eedt, uit de Secretarie te ſteelen en weg te voeren, en verder ſig aan veele ſnoode hadelingen ſchuldig te maeken, en daerin met opgeheven hand by Continuatie te volharden:

Dat hy Bailliuw verpligt zyde, ingevolge zyn Ampt en Commiſſie, de Juſtitie te handhaven, de Vryheit nam, op wettige bylagen in Specie aen Leenmannen voornoemt te vertoonen:

Eerſtelyk, dat de voornoemde Jan Harge als Rentmeeſter van de Heeren, buiten der ſelver weeten door grooten dwang, overmagt, bedreyging, en ſelfs onder den Eed de huurders van het Buiteveld ſoude hebben gedwongen tot het teekenen van een ſchelmagtig Contract tot zyn eyge voordeel, als te zien zoude zyn, uit het Contract in dato 6. September 1735.

Ten tweede, dat hy zonder eenige wettige Regtspleginge of Authoriſatie van den Regter, het huis van Nan Beſſels met een mooker zoude hebben opgeſlagen, Schoenen met Silvere Geſpen, en ander goed daer uit en meede genomen, zoo dat den voornoemde perſoon, om ſyn geweld, de voorſz: Plaats zoude hebben moeten verlaten, en na de Ryp getrokken zoude zyn, zoo als de voornoemde Harge ſelfs op het Regt huis voor de Heeren zoude hebben beleeden.

Ten derde, dat hy een afgedwaalde ram van Cornelis Janſe Jongejan zoude hebben benadert, zyn oornerk daar in geſneeden, en by zyn Schapen gehouden, tot dat Jongejan deſelve hadde geeygent.

Ten vierde, dat hy des nagts op een ganſch wonderlyke wyze van de Strand ſoude hebben afgehaeld en geſchut circa hondert Schapen, toebehoorende de erven van Pieter Muller.

Ten Vyfde, dat hy een Schaap met een Lam, toebehoorende Tryn Pieterſe, met zyn merk geſneeden, en alzoo zoude hebben getragt te eygenen.

Ten ſeſde, dat hy van het Land van Jan de Graaff te Alkmaar, al de Miſt ſoude hebben afgehaeld, en wel twintig wagens daar van geſtoolen, en op zyn Land gebragt, het geene by geloofwaardige Mannen zoude zyn gezien.

Ten ſevende, dat hy op Kermis van Blaſius den 3. February 1740. in het huys van Teunis Muller zoude zyn gevallen, ſlaende met de bloote Sabel in 't hondert, en dryvende alle Menſchen den huizen uit met een yſelyk geweld, zoo als by de beeedigde atteſtatie zoude kunnen blyken.

Ten agſten, dat hy de ganſche bank van Scheepenen zeer zoude hebben mishandeldt, de Bode in ſyn Officie qualyk bejegent, en als men te regt moeſt zitten, zig Meeſter gemaekt van de Sleutel, het Regthuis digt geſpykert, zoo dat Scheepenen onder den blauwen Hemel te regt zouden hebben moeten zitten.

Ten negende, dat hy het kerke en polders geld zoude hebben in zyn zak geſtooken en verteert, zonder dat het zelve te bekoomen zoude zyn, zoo als zoude blyken by de Reekeningen en ſloten van dien.

Ten tiende, dat hy nog daer en boven ſoude hebben toegelegt, om de Kerk te ontſetten van de ſubſidie die aendeſelve, door de Heeren Gecommitteerde Raden van het Noorder quarter jaarlyks werd gegeeven, zoo als zoude blyken uit zyn Requeſt dies wegens gepreſenteert.

Ten elfde, dat hy het boek met handveſten en Privilegien der voorſz: Heerlykheit Callantsoog, mitsgaders de Scheepens Rolle, de Privilegien en Reſolutien behorende tot Kerk en arme, uyt de Secretarie geſtolen zoude hebben, en vervoert na de Stad Enkhuyſen, zoo als zoude blyken by een Extract uit het Memoriael van Scheepenen van dato 7. November 1740.

Ten twaalfde, dat hy boven wettig Arreſt en decretatie van Scheepenen, op den 5. November 1740. ruim hondert Schapen zoude hebben weg gevoert.

Ten dertiende, dat hy na de Solemnele affettinge, in weerwil van de Heeren en het Geregt, als nog ter dier tyd zig zoude hebben toegeſchreeven den titul van Secretaris en Rentmeeſter.

Ten veertiende, dat hy veele Sjouwers, Wakers, Arbeyders en daglooners, haere gelden onthouden zoude hebben, die hy als betaeld op zyn Reekeningen hadde geſteldt.

En wyders ſoo veel Schelm-ſtukken gepleegt ſoude hebben, dat het getal daer van als ontelbaer geworden zoude zyn: En alzoo tot ſpiegel van anderen, tot ſtraffe van misdaden, ende bewaarniſſe van ruſt, Vreede, en een iegelyks regt, de Juſitie niet ſtille konde, ofte mogte zyn, op het voorſz: te kennen geeven verſogt Authoriſatie van Leenmannen voornoemt, om den voorn: Jan Harge te neemen in Apprehenſie, en in gevankeniſſe te ſtellen, en teren hem pede ligato te procedeeren zoo als na regten zoude werden bevonden te behooren.

Dat Leenmannen voornoemt, zonder behoorlyk onderzoek op de waarheydt van het voorſz: te kennen geeven te doen, en ſelfs zonder dat ter dier tyd de nodige en vereyſchte informatien daer op zyn genoomen en belegt, hebbende kunnen goedvinden, om by derſelver Appointement

van

van den 14. November van het jaar 1740. te Conſenteeren in het verſoek, zodanig als het ſelve by de voorſz: Requeſte ſtond vermeldt, den voorn: Jan Harge niet lang daar na, en wel op den 7. December desſelven jaars onder de juriſdictie van den Bailluage van de Nieuwburgen is geapprehendeert, en van daer gebonden overgebragt na Callantsoog, en aldaer geſteld in een ſeer ongewoone en ſtrikte gevankenis, gekluiſtert, en geboeit.

Dat de voorn: Jan Harge in de plaetſe zyner gevankenis, zonder ontſluyting van zyn boejen, en ſulks geboeit en gekluyſtert blyvende, door de voornoemde Leenmannen, ten Overſtaen van den voorn: Maarten Mooy, als Bailliuw, en in preſentie van den gemelden Teunis Muller, als Secretaris, over de voorſz: poincten van Accuſatie ten ſynen laſte geformeert, zeer menigvuldige malen is verhoort.

Dat de huisvrouw van den voornoemde Jan Harge, by Requeſte aen den Hove wel te meermalen haar beklag heeft gedaen, zoo over de voorſz: proceduren zelfs, als over de langduurigheit van dien, en ook daar jegens voorſieninge verſogt, dog dat naderhand ter occaſie van zeeker verſoek, door de gemelde huisvrouw van Harge aen den Hogen Rade gedaen, op fundament dat eenige van de voorſz: Regters, als mede de voorn: Secretaris Teunis Mullein de voorſz: zake niet waren neutraal, gemelde Hogen Raad een mondinge ſchikkinge in diervoegen heeft gemaakt, dat de voornoemde Baliuw Mooy in de voorſz: zake zoude neemen tot zyn Adſiſtentie een nutraal en bequaem Regts-geleerde, en dat in de plaats van de voorſz: grecuſeerde Regters en Secretaris, andere neutrale perſoonen in die zake zouden werden gecommitteert en aangeſteldt, waer aen tot ſoo vere is voldaen geweeſt, dat de voorn: Bailliuw Mooy tot ſyn adſiſtent genoomen heeft een Advocaet van Alkmaer, en dat ook andere perſoonen tot Regters in de voorſz: zake zyn gecommitteert, en ook een anderperſoon tot Secretaris gebruikt geweeſt, als wanneer de voornoemde Harge ook voor die Regt-bank al wederom meer dan een maal is verhoort.

Dat naderhand de huisvrouw van den voornoemden Jan Harge, by Requeſte aen haar Edele Groot Mogende directelyk heeft geklaagt, voor eerſt, over de mishandelingen, welken den voorn: Jan Harge in zyne voorſz: detentie wierden aengedaen; ten anderen over de langduurige gevankenis, zonder Juſtitie aen hem te doen erlangen; ten derden over de partydigheit der Regters waer voor men hem tragte te regt te ſtellen, en eyndelyk over de onwaerheit en futiliteit der accuſatien ten zynen laſte door den voornoemde Bailliuw ingebragt, en op fondament van die haere klagten, verſogt, dat de voorn: zake van haren Man zoude mogen werden overgebragt aen de judicature van den Hogen Rade, als eenige kenniſſe van deſelve zake hebbende, dog dat onaengeſien op den naam van den voorn: Bailliuw Mooy aen haar Edele Groot Mogende is overgegeven een gedrukte Memorie, waar by de voorſz: Accuſatien niet alleen zyn geinhereert, maar ook geëxagereert en vermeerdert, met de beſchuldiging van zekere attacque, dewelke door den voorn: Jan Harge aen den hem opgevolgden Dykgraaf, in functie zynde, op 's Heeren Weegen geperpetreert zoude ſyn, als mede van geſalſifieerde prothocollen, egter daarop is gevolgt haar Edele Groot Mogende Reſolutie van den 8. Auguſtus 1742, waar by is goedgevonden en verſtaen

dat de zaken en proceduures in cas Crimineel tuſſchen den Bailliuw van Callantsoog en den voorn: Jan Harge voor Leenmannen van Callantsoog hangende, ongeprejudicieert het regt en juriſdictie van de Heeren van Callantsoog, en zonder dat het ſelve zoude worden getrokken in Conſequentie, zouden werden overgebragt aen de judicature van dezen Hove, om daar in by, en voor den Hove zodanig geprocedeert en geſententieert te werden als het Hof in goede Juſtitie, en ter ſpoedige afdoeninge van deſelve zake zoude oordeelen te behooren, en voorts aen den Procureur Generael vry gelaten, om in de voorſz: zake voor den gemelden Hove zodanig verſoek te doen, als hy te rade werden ſoude.

Dat de Procureur Generael in kragte van de voorſz. Reſolutie verſogt hebbende, dat het Hof den voorn: Bailliuw van Callantsoog ſoude gelieven te ordonneeren, om de reſpective ſtukken en Informatien in de voorſz. zake belegt en ingewonnen, te ſellen in handen van hem Procureur Generael, om deſelve bekoomen hebbende, als dan nader zodanig verſoek aen 't Hof te doen, als hy zoude oordeelen te behooren, en daer op by den Hove is gereſolveert, den voornoemde Bailliuw en Leenmannen by Miſſive te gelaſten, om de voorſz: reſpective ſtukken en informatien den Hove toe te ſenden, zoo als op geïtereerde ordres is geſchiet.

Dat de voorn: Jan Harge inmiddels in kragte van de Authoriſatie van den Hove, uit zyn gevankenis te Callantsoog van daer is overgebragt op de Voorpoorte van den ſelven Hove

Dat de Procureur Generael aen den Hove, om redenen mondeling breeder gededuceert, verder heeft geproponert om de voorſz: zake van den voornoemde Jan Harge ab ovo te onderſoeken, en gevolglyk daer over voor het Hof de novo te doen hooren zodanige perſoonen, als hy zoude oordeelen te behooren: dat gemelde Procureur Generael vervolgens by Reſolutie van den Hove geauthoriſeert en gequalificeert zynde, deze zake ab ovo te onderſoeken, en dat hy Comunicatif zoude gaen met Heeren Commiſſariſſen, om te hooren zodanige perſoonen, als de zelve zouden oordeelen te behooren, gevolglyk ook te overſtaen van Heeren Commiſſariſſen en met Communicatie van deſelve, de novo voor den Hove zyn gehoort zodanige perſoonen als welgem Heeren Commiſſariſſen hebben geoordeelt te behooren; dat de voorn: Jan Harge ook daer na op alle de voorſz: Faiten en Poincten van Accuſatie ten ſynen laſte geformeert en ingebragt, door welgem: Heeren Commiſſariſſen in het breede, en zeer omſtandig is verhoort en geëxamineert.

En dewyl zoo uit de ſtukken en bewyzen, waar van de Bailliuw van Callantsoog ſig tegen den voorn: Jan Harge voor Leenmannen aldaer heeft tragten te bedienen, als ook uyt de informatien, dewelke voor den Hove de novo zyn genoomen, en ook uyt het geene de voorn: Jan Harge in ſyn voorſz: Verhooren voor den Hove in het breede en met veel omſtandigheeden tot ſyn defenſie heeft geallegeert en bygebragt, zeer klaer is gebleeken, dat alle de voorſz: Feyten ofpoincten, waar meede hy voor Leenmannen van Callantsoog is beſchuldigt, of in het geheel in Facto onwaer, ofte ten minſte zodanig door hem niet zyn gepleegt, als dezelve by de voorſchreve Requeſte en gedrukte Memorie zyn voorgeſteld, en dat de waerheyd van dien onderſogt zynde, geen van de ſelve ten zynen laſte kan uitleveren een Crimineele Miſdaet, en voor al geen Crimen, waer over-

over hy eenige Lyfſtraffe, nog gevangenis, veel min op zo harde en ongewoone wyze zoude hebben verdient, en dat de voorſz: poincten van accuſatie gevolglyk beſtaen in Onwaarheeden, of in Verdrayingen van waerheeden, of in evidente calumnien; ende derhalven de Juſtitie ten hoogſten vordert, dat Innocenten en onſchuldigen tegen alle mishandelingen, oppreſſien, en gewelt van andere werden geprotegeert en beſchermt.

Zoo is 't, dat het voorſz. Hof, als zynde uyt kragte van de voorſz: Reſolutie van haar Edele Groot Mogende van dato den 8. Auguſty. 1742. tot de judicature van deze zake ſpeciaelyk gecommiteert, met rype deliberatien van Rade doorgezien en overwogen hebbende alle het geene ter Materie dienende is, doende recht uyt den Naem ende van wegens de Hoge Overigheit en Graaflykheyd van Holland, Zeeland, en Vrieſland, den voornoemde Jan Harge heeft ontſchuldig verklaart, hem geabſolveert en vry geſprooken, zoo als hy onſchuldig word verklaard, geabſolveert en vrye geſprooken by dezen, van alle de voorſz. reſpective poincten van Crimineele Accuſatie in de voorſchreeve procedures tegen hem geformeert en ingebragt, en dienvolgende doet af de voorſz. Apprehenſie, en opgevolgde detentie van ſyn perſoon, als qualyk ende ten onregte gedaen, koſt en ſchadeloos.

Gedaan in den Hage by de Heeren ende Meeſters Johan de Mauregnault Præſident, Cornelis Gerrit Fagel, Petrus Moris, Pieter Graafland, Simon Schaap, Johan Iman Cau Heere van Duſſen, Muilkerken en Gienhoven, Carel Vitriarius en Johan Diederik van Slingeland, Raedsluyden van Holland; ende gepronuntieert de 5. April 1743.

Onderſtont,

Accordeert met de Orrigineele Sententie

Was geteekent,

H. SLICHER.

SENTENTIE

VAN DEN

Hove van Holland,

gewesen in de zake

VAN

DE HEER JAN HARGE &c.

Dato 5 April 1743.

J. v. FORNENBERG en JACOB SPRUYT
Advocaat en Procureur
van den gem.
HEER HARGE.